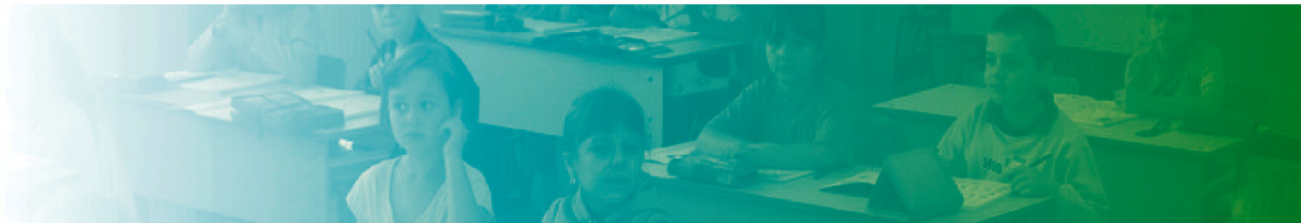

TÁRKI-TUDOK
Tudásmenedzsment és Oktatáskutató
Központ Zrt.

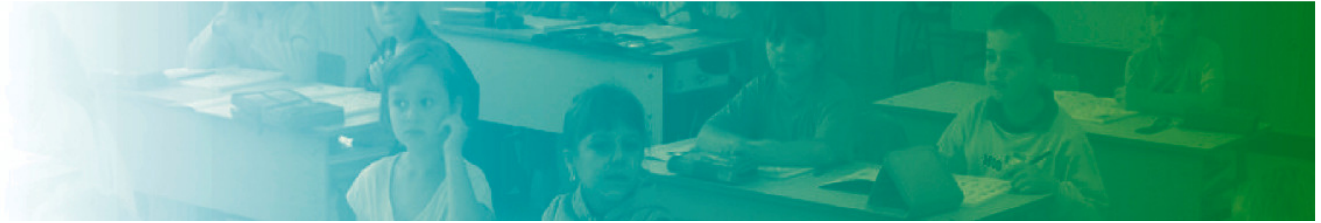
Tényeken alapuló oktatáspolitikai

Hazai és nemzetközi példák

Időpont: 2011. január 26.

MTA

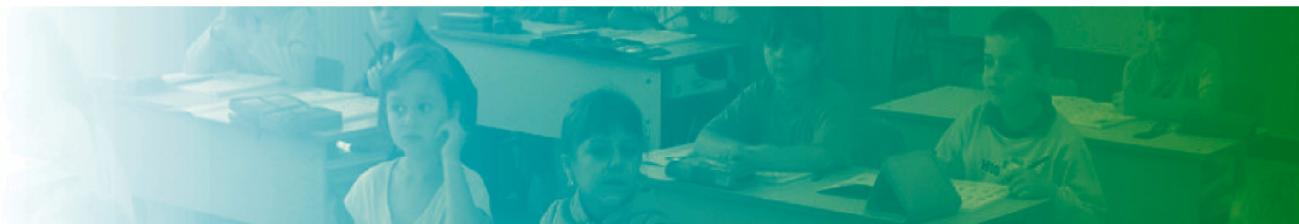
Lannert Judit

A tényekre alapozott szakmapolitika jelentősége

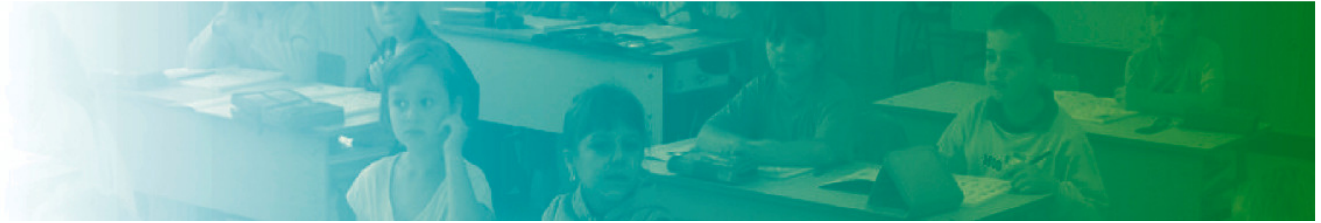
A közszolgáltatásokra az adófizetők befizetéseinek (költségvetés) igen nagy hányadát fordítjuk, így egyre fontosabbá válik az a kérdés, vajon eredményesen és hatékonyan működtetjük-e ezeket a rendszereket, és ha nem, akkor hogyan javíthatunk ezen. Az oktatáspolitikai döntéseknek egyre nagyobb a tétje, ezért ahol lehet törekednek arra, hogy a nagy horderejű döntések kutatási eredmények alapján szülessenek.

Az evidence fogalom magyarázása nem egyszerű, néha ténynek, néha bizonyítéknak fordítják. Azért nem research based policyről beszélünk, mert fontos, hogy az „evidencia” a döntéshozók számára is értelmezhető és döntéseiket megalapozó tényt jelentsen, ebben a terminológiában tehát némi kommunikációs elem is fellelhető

Mire lehet kíváncsi az oktatáspolitikai?

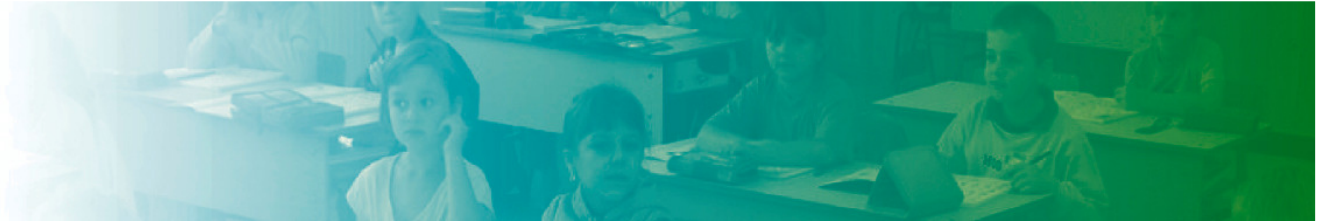
Kérdések és módszerek	Mi a helyzet?	Hol állunk most máshoz képest?	Milyen hatása van egy beavatkozásnak?
Kvantitatív	Leíró jellegű empirikus kutatások, meglévő adatbázisok másodelemzése, keresztmetszeti, longitudinális adatok	Nemzetközi vagy időbeli összehasonlítást lehetővé tévő elemzések	kísérlet kvázi kísérlet (keresztmetszeti vagy longitudinális adatok)
Kvalitatív	mélyinterjúk, fókuszcsoport, narratívák, dokumentumelemzés	peer review, nemzetközi szakértő bevonása	interjúk, fókuszcsoport, osztálytermi megfigyelés, stb.

A tényekre alapozott oktatáspolitikai térnyerése

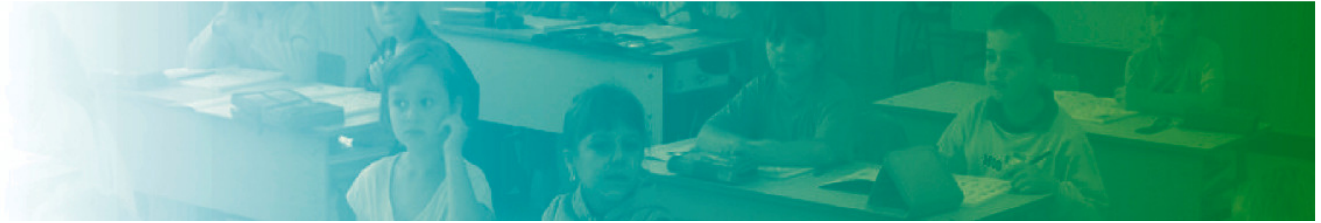
USA

- No Child Left Behind (NCLB, 2001) amerikai oktatásfejlesztési program volt az első, amely a tanulói eredményességet mérve értékelte az intézmények munkáját és megpróbálta a kutatási eredmények alapján eredményességüket növelni
- Tényekre alapozott politika koalíciója (Coalition for Evidence Based Policy) 2001, a közsférába az üzleti életből érkező vezetők törekvése a kormányzati munka minőségének javítására, erős hatással volt az NCLB programra
- 2002 Neveléstudományi reformtörvény (Education Science Reform Act of 2002) törekvés a közegészségügyi hatóságok által megkövetelt eljárások beemelésére az oktatásba

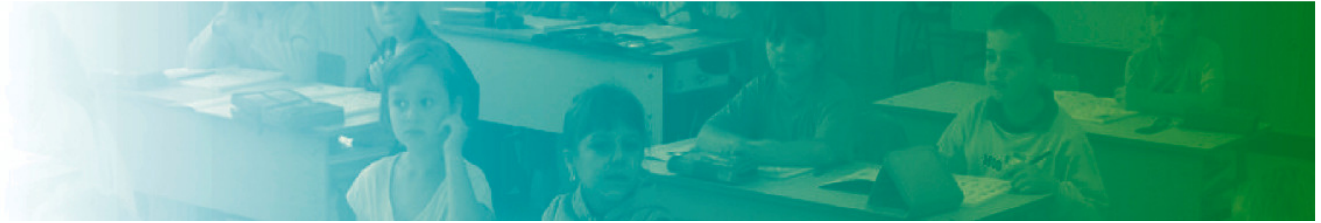
A tényekre alapozott oktatáspolitikai térnyerése/2

- Nemzetközi tanulói teljesítménymérések elterjedése, PISA, TIMMS, PIRLS
- Az OECD 2003-ban önálló programot indított el a tényekre alapozott oktatáspolitikai témájában.7. A „tényeken alapuló oktatáspolitikai kutatás” (*Evidence-based Policy Research in Education*) elnevezésű programon belül négy nemzetközi konferenciát tartottak és megjelent egy, az eredményeket összefoglaló kiadvány is (*OECD, 2007*).
- A német Szövetségi Oktatási Minisztérium a német EU elnökség hivatalos programjának a keretén belül 2007 tavaszán „A cselekvést szolgáló: a tényekre épülő oktatáspolitikát szolgáló kutatási stratégiák” (*Knowledge for action: Research Strategies for an Evidence-Based Education Policy*) címmel európai szintű szimpóziumot szervezett Frankfurtban.

A tényekre alapozott oktatáspolitiká előtt álló akadályok

- Nincsenek adatok (pénz vagy reflexivitás hiánya miatt)
- Nem megfelelő az időtáv (rövidtávú hatásokra kell koncentrálni)
- Nem jók az alkalmazott adatfelvételi és/vagy elemzési módszerek (módszertan is fejlődik, illetve humán kapacitás hiánya)
- Félreértelmezzük az eredményeket (policy based evidence, eredmények felhasználhatósági körének és korlátainak nem megfelelő kommunikálása)
- Nem fordítjuk le az eredményeket a megfelelő nyelvezetre (brokerage felértékelődése)
- Maga a beavatkozás is kérészerű, nincs mit mérni (szakadásos fejlesztési programok)
- Nem elég költség-hatékony a mérés, túl drága lenne
- A kutatói függetlenség nem biztosított
- Nem biztosított a transzparencia és nyilvánosság (viszont jó példa a PISA és az Országos Kompetenciamérés)

Hol tartunk most? Hogyan segítették a tények a portugál alapfokú oktatási reformot?

A beavatkozások

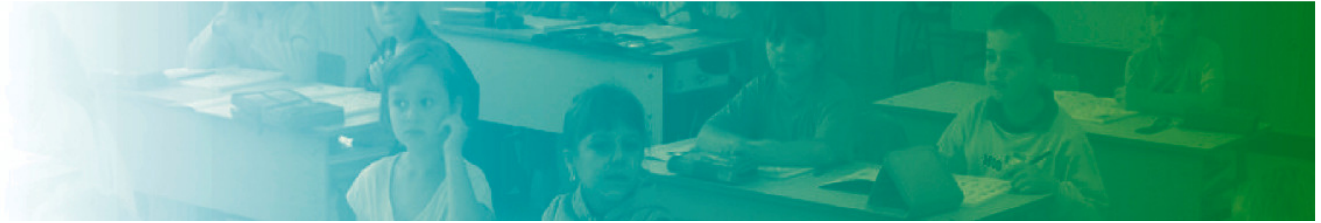
2005-ben a portugál alapfokú képzés eredményességét és hatékonyságát javító több intézkedést is bevezettek

Az iskolahálózat integrálása, az elszigetelt kisiskolák megszüntetése, nagyobb és felszereltebb iskolakörzetek kialakítása

Egész napos iskola bevezetése, az iskolaélelmezés központi finanszírozása

Az alapfokú képzésben intenzív tanártovábbképzés indítása

A beavatkozásokat elemzések előzték meg, utána pedig külső értékelés történt.

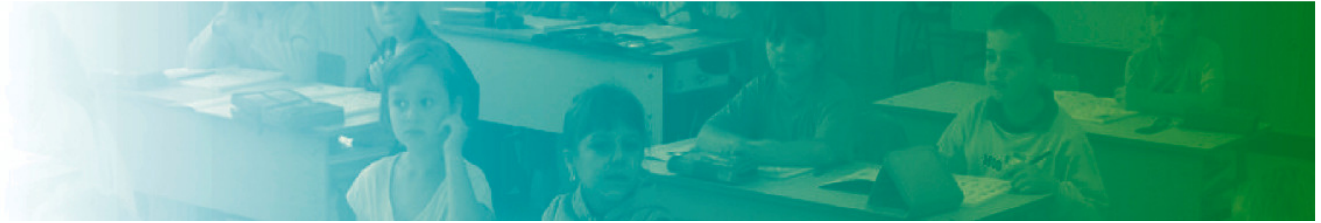
Hol tartunk most? Hogyan segítették a tények a portugál alapfokú oktatási reformot?

A tények/bizonyítékok

Az oktatási minisztérium statisztikai osztálya a meglévő demográfiai, települési és oktatási adatok alapján hozott létre egy iskolahálózati javaslatot és ezt a regionális önkormányzatokkal egyeztették több lépésben

Folyamatosan nyomon kísérték a tanulói továbbhaladási adatokat (bukási ráta csökkenni kezdett)

Az OECD-t felkérték, hogy egy nemzetközi szakértői team értékelje a reformot (a team egy héten át több tucat interjút folytatott pedagógusokkal, döntéshozókkal és iskolalátogatásokra is sor került az összes régióban). Az OECD értékelések menetének megfelelően készült egy portugál háttér tanulmány is.

Mi a helyzet? A hazai korai intervenciós intézményrendszer feltérképezése

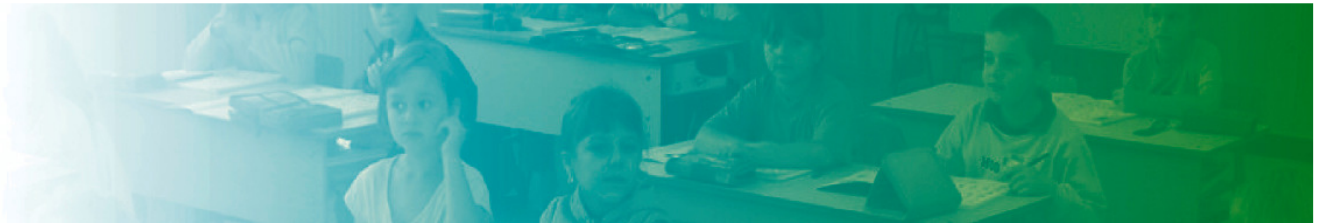
Az SZMM a fejlesztések alátámasztására a korai intervenciós intézményrendszer feltérképezését rendelte meg. Ennek érdekében többféle módszert is alkalmaztunk.

Kvantitatív

- on-line kérdezés a védőnők körében (mintegy 600 értékelhető kérdőív)
- postai kérdőív a korai ellátórendszer intézményvezetői körében (mintegy 100 intézményvezető válaszolt)
- postai kérdőív a sérült gyermekek szülei körében (800 kérdőív plusz 150 on-line)
- másodelemzés (Kir-Stat)

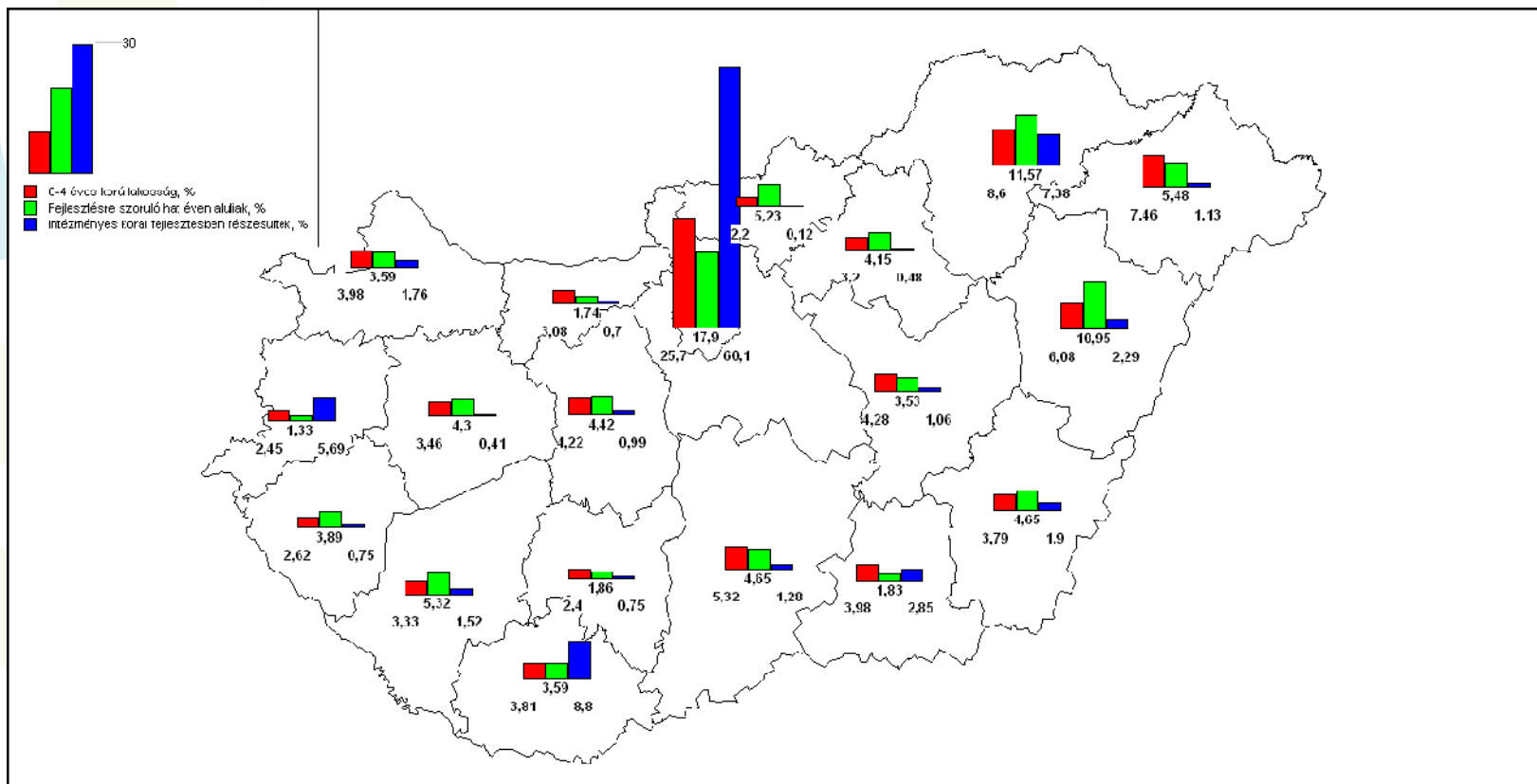
Kvalitatív

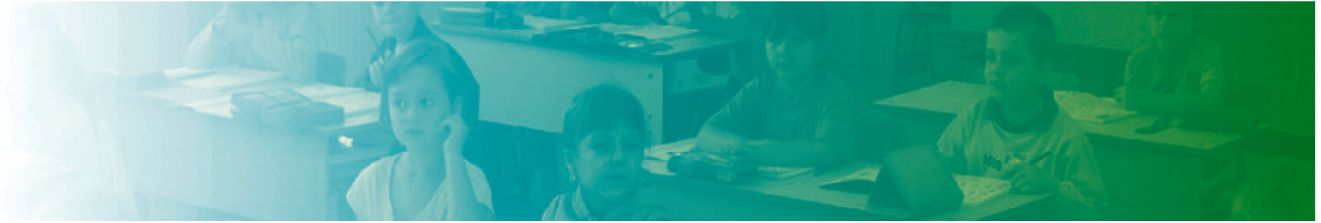
- interjú a szakemberekkel (mintegy 70 interjú)
- fókuszcsoport szülőkkel, védőnőkkel és szakemberekkel (15 db)
- dokumentumelemzés (törvények, jogszabályok, képzések, fejlesztési elképzelések)

A védőnők szerint fejlesztésre szoruló hat éven aluliak, a korai fejlesztő intézményekben fejlesztett gyermekek és a 0-4 éves népesség aránya megyénként, 2007 (%)

Forrás: Népszámlálási adatok, KSH, Intézményi és Védőnői adatbázis, TÁRKI-TUDOK – FSZK

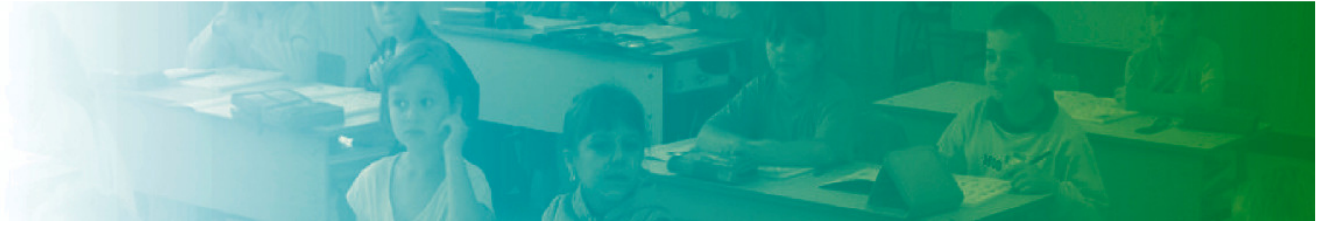

Fő tanulság: szabályozási nehézségek és ellátási egyenetlenségek a korai intervenció területén

A minősítés és diagnosztizálás szempontjából három ágazat (közoktatás, egészségügy, igazgatás), míg az ellátó ágazatok közt a három felsorolton túl a szociális szféra is szerepel. Nem ritka, hogy az egyik ágazat adja a minősítést, míg egy másik nyújtja a szolgáltatást. A három terület közötti koordináció esetleges, a korai intervenció területének nincs igazi gazdája.

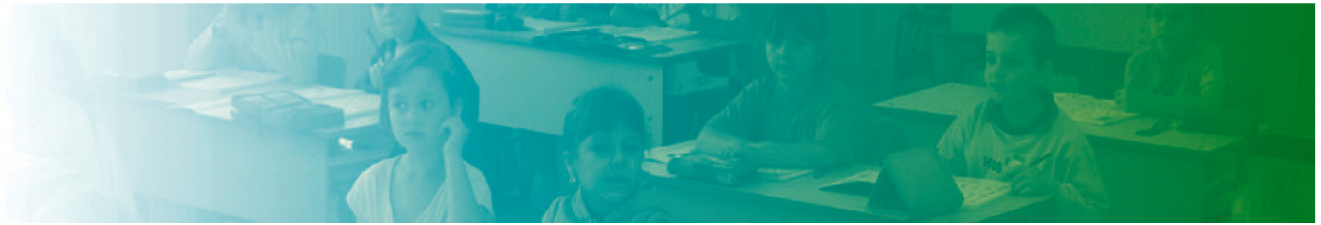
A korai ellátásba jutás, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés igen egyenetlen. Az intézményes ellátásban részesülők 60 százaléka Budapesten vagy környékén kapja meg a terápiát.

Evidenciák más területekről, mint pl. a sport

Malcolm Gladwell: Kivételesek c. könyvéből: Akármelyik korszak elit hokicsapatának – a mindenkori legjobbak legjobbjainak – születési idejét vizsgálta is meg, rendre a következő arányokat találta: a játékosok 40%-a január és március között született, 30%-a április és június között, míg 20%-a július és szeptember között, 10%-a pedig október és december között jött a világra.

Magyarázat: Kanadában a sportban a korosztályi besorolás határa január 1. Így hihetetlen előnyre tehet szert egy januári születésű gyerek, hiszen az ugyanabban az évben ősszel vagy decemberben született társai jó néhány hónappal fiatalabbak nála, és ez ebben a korban nagyon sokat számít.

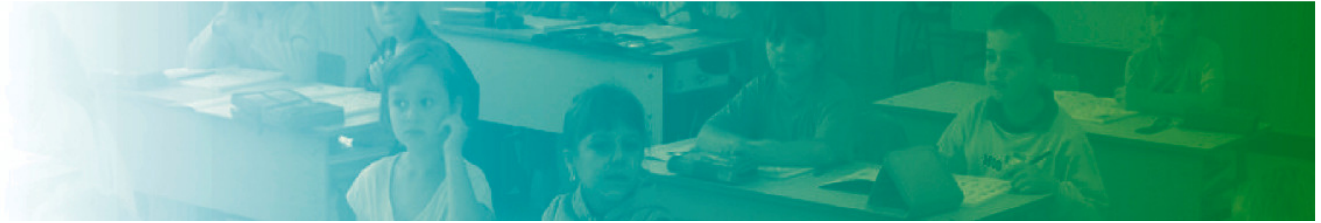

A magyar U20, 2009

Az U20 (húsz éven aluliak) magyar futballválogatott 2009-ben bronzérmes lett. Ez a csapat egy speciális programban vett részt annak idején, kiemelt odafigyelést és nemzetközi szereplést kaptak. Előttük és utánuk senki nem kapottilyent.

A Nemzeti Sport honlapján a róluk szóló cikk érdekesen indul: „Milyen érdekes a sors... Németh 1989. január 5-én született. Ha öt nappal korábban jön világra, akkor már egy másik korosztályba kerül, és akkor ki tudja, hol tartana most az a bizonyos szekér.”

Valójában megdöbbentő kép tárul szemünk elé! 32 focistából 7 januári, 5 februári, 7 márciusi, 5 áprilisi, 2 májusi, 2 júliusi, 2 augusztusi és csak 2 novemberi születésű. Vagyis 60%-uk az év első három hónapjában született, 82% pedig az első félévben!!! Mit is jelent ez valójában? Azt, hogy az év második felében született tehetséges gyerekek bizony elsikkadnak!

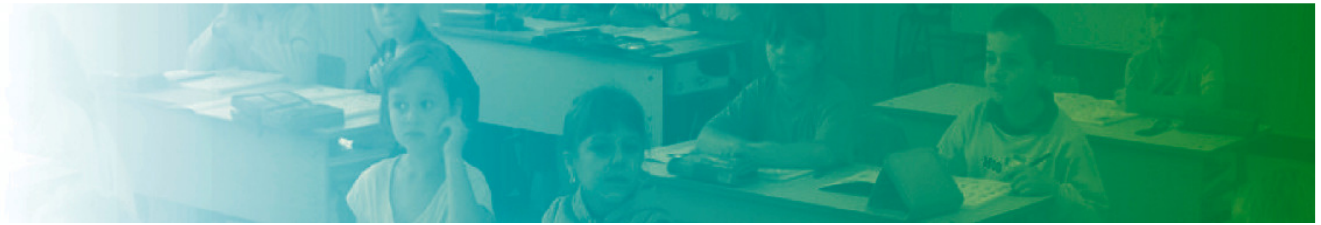

A Máté effektus az oktatásban is érvényesül

Ugyanezek a folyamatok zajlanak le az iskolában is. Két közgazdász a TIMMS adatait elemezve azt találta, hogy a negyedikesek közt a legidősebb gyerekek eredményei 4-12%-kal jobbak voltak a többiekénél. Ez kifejezetten erős összefüggés.

Ilyen összefüggés nálunk is létezik, bár nem ilyen erős. Mind a matematika, mind a szövegértés terén (ez utóbbinál erősebben is) tetten érhető az a tendencia, hogy az évvesztes nyáriak és aztán az ősziak jobban teljesítenek a téli és tavaszi születésű gyerekekkel szemben. A kompetenciamérés adatai alapján elmondhatjuk, hogy a szerkezetváltó gimnáziumokban több nyári születésűt találunk, mint a szakiskolákban és fordítva is igaz, a szakiskolákban arányosan több a téli születésű.

Gladwell az iskolák számára pedig azt javasolja, hogy az osztályokat ne specializáció mentén, hanem a születések hónapja szerint hozzák létre. Így az A osztályba kerülhetnek az év első három hónapjában született gyerekek, a B osztályba az év második negyedében születettek és így tovább. Ezzel korrektebb versenyfeltételeket teremtenénk gyermekeink számára.

Javaslatok

Oktatáskutatásra és az oksági kapcsolatokat is feltáró vizsgálatokra nagyobb figyelmet és erőforrásokat kell fordítani. Az oktatáskutatás erőteljesebben szerepelhetne az oktatási törvényben, a nemzetközi mérésekben való részvétel és az Országos Kompetenciamérés működtetése kiemelt prioritásként jelenhetne meg benne. A TÁMOP keretében az OFI-ban elkészült oktatási K+F+I stratégia támponatokat adhat.

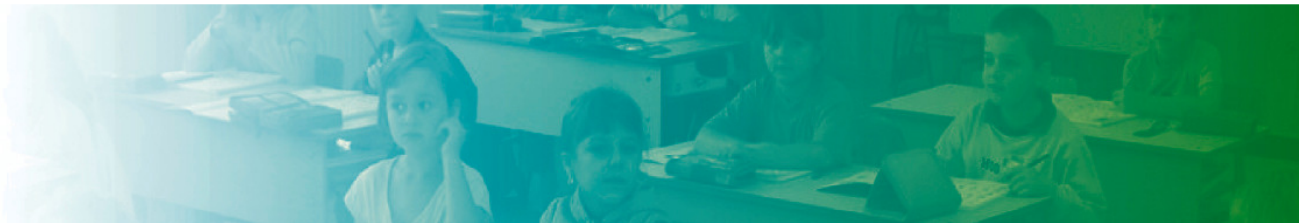
Jelzőrendszer kialakítása a meglévő adatbázisok intenzív felhasználásával a tanulói továbbhaladás területén (bukás, lemorzsolódás), ezzel egyben bizonyos (az oktatási törvénytervezetben jelzett) programok is értékelhetőek lehetnek

Mi működik az oktatásban? néven clearing-house típusú felület kialakítása (EPPI mintára) három kiemelt témában: sérült gyermekek, hátrányos helyzetű gyermekek, roma gyermekek

A korai intervenció kapcsán fontos lenne, hogy legyen gazdája a területnek, valamint, hogy regionális központok fejlesztésével a szolgáltatásokhoz való hozzáférési esélyek kiegyenlítettebbé váljanak.

TÁRKI-TUDOK
Tudásmenedzsment és Oktatáskutató
Központ Zrt.

Elérhetőség

www.tarki-tudok.hu

Köszönöm a figyelmet!